

DERS TANITIM BİLGİLERİ

Dersin Adı : Devletler Özel Hukuku-2

Ön Koşullar : Yok

Dersin Dili : Türkçe

Dersin Türü : Zorunlu

Dersin Seviyesi : Lisans

Dersin Veriliş Şekli : Yüz yüze

Dersi Veren : Doç. Dr. Necla Öztürk

Dersin Yardımcıları : -

Dersin Amacı : Devletler Özel Hukuku dersi hukuk fakültelerinde zorunlu olarak ve genellikle 4. sınıfta okutulan bir derstir. Günümüzde milletlerarası karakterli ticari ve ekonomik ilişkiler gitgide artmaktadır. Milletlerarası karakterli özel hukuk ilişkilerini düzenlemek adına birçok iki veya çok taraflı anlaşmalar düzenlenmektedir. Bu anlaşmaların yanı sıra hemen hemen her modern hukuk sisteminde, yabancılık unsuru barındıran uyuşmazlıkların çözümüne ilişkin milletlerarası usul ve kanunlar ihtilafi kuralları yer almaktadır. Bu kurallar ilk olarak, yabancılık unsuru barındıran bir uyuşmazlığın hangi ülke mahkemelerinde çözüleceğini göstermesi açısından önem arz etmektedir. İkinci olarak yabancı mahkemelerce veya hakemlerce karara bağlanmış özel hukuk meselelerinin ülkemizde ne şekilde sonuç doğuracağı konusuna açıklık getirmektedir. Üçüncü olarak ise uyuşmazlığa doğrudan uygulanacak bir milletlerarası anlaşma veya örf-adet, teamül bulunmadığında uygulanacak maddi hukuka ilişkin hükümler ihtiva etmektedir. Yukarıda belirtilen şekliyle dersin amacı, milletlerarası karakterli özel hukuk uyuşmazlıklarında öğrencilerin, davanın açılmasından karara bağlanmasına kadarki sürece hakim olmalarını ve bir ülke mahkemesinde alınan mahkeme kararının diğer ülkelerde ne gibi sonuçlar doğuracağını kavramasını sağlamaktır. Bunun yanı sıra dersin öğrenme hedefleri arasında son yıllarda giderek yaygınlaşan uyuşmazlık çözüm yöntemlerinden olan tahkim yargılama usulü de yer almaktadır.

Dersin Öğrenme Çıktıları : Bu dersi başarıyla tamamlayan öğrenciler ders sonunda:

- Yabancı unsurlu özel hukuk uyuşmazlıklarında esasa uygulanacak maddi hukuku, kanunlar ihtilafi kuralları içerisinde yer alan bağlama konuları ve bağlama noktaları yardımıyla belirleyebileceklerdir.
- Yabancı unsurlu bir uyuşmazlıkta Türk mahkemelerinin milletlerarası yetkisinin olup olmadığını tespit edebileceklerdir.
- Yabancı ülkede verilmiş bir mahkeme ya da hakem kararının Türkiye’de hangi koşullar altında ve ne şekilde sonuç doğurabileceğine ilişkin bilgi ve birikime sahip olacaklardır.
- Mahkeme yargısının yanında diğer bir uyuşmazlık çözüm yöntemi olarak hakemler tarafından yürütülen tahkim yargılamasına ilişkin bilgi edineceklerdir.

- Meslek hayatına atılmadan önce, Türkiye gibi diğer modern hukuk sistemlerinde de kabul edilen Devletler Özel Hukuku düzenlemeleri hakkında geniş bir bilgi birikimine sahip olacaklardır.

Dersin İçeriği : Bu derste, Devletler Özel Hukuku kavramı, içeriği ve kapsamına ilişkin genel bir giriş yapılacaktır; ikili veya çok taraflı milletlerarası anlaşmalar, maddi milletlerarası özel hukuk kuralları ve kanunlar ihtilafı kuralları hakkında geniş bir bilgi verilecektir. Ardından kanunlar ihtilafı hukukunun temel kavramları üzerinde durulacaktır; kanunlar ihtilafı kuralları konusu itibarıyla tek tek ele alınacaktır. İkinci olarak Milletlerarası Usul Hukuku kavramı, içeriği ve kaynakları anlatılacaktır ve Türk mahkemelerinin yargı yetkisi ve yargı bağımsızlığı üzerinde durulacaktır. Türk mahkemelerinin milletlerarası yetkisi, milletlerarası usul hukuku meseleleri ile birlikte ele alınacaktır; ardından yabancı mahkeme kararlarının Türkiye’de tanınması ve tenfizi anlatılacaktır. Son olarak milletlerarası tahkim yargılaması üzerinde durularak, mahkeme yargılamasıyla karşılaştırmalı olarak öğrencilere aktarılacaktır.

Haftalık Konular ve İlgili Ön Hazırlık Çalışmaları:

- 1. Hafta** : Devletler Özel Hukuku Kavramı, Konusu, Tarihçesi, Kaynakları, Amaçları ve İçeriği; Diğer Hukuk Alanları ile İlişkisi
- 2. Hafta** : Devletler Özel Hukukunun Genel Kuralları: Tabiiyet, Yerleşim Yeri, Mutat Mesken,
- 3. Hafta** : Devletler Özel Hukukunun Genel Kuralları: Atıf, Vasıflandırma, Yabancı Hukuk Tatbiki, Ön Sorun, Kamu Düzeni, Kanuna Karşı Hile
- 4. Hafta** : Kanunlar İhtilafı Kuralları: Hukuki İşlemlerde Şekil, Zamanaşımı, Hak ve Fiil Ehliyeti
- 5. Hafta** : Milletlerarası Aile Hukuku Kanunlar İhtilafı Kuralları: Nişanlanma, Evlilik, Boşanma, Soybağı, Evlat Edinme
- 6. Hafta** : Miras, Eşya ve Sözleşmeler Hukukuna İlişkin Kanunlar İhtilafı Kuralları: Borçlar Hukuku Sözleşmeleri, İş ve Tüketici Sözleşmeleri, Fikri Haklara İlişkin Sözleşmeler, Eşya Taşıma Sözleşmeleri,
- 7. Hafta** : Kanunlar İhtilafı Kuralları: Haksız Fiiller, Sebepsiz Zenginleşme, Vekaletsiz İş Görme
- 8. Hafta** : Milletlerarası Usul Hukuku Kavramı, Yargı ve İcra Bağımsızlığı
- 9. Hafta** : Milletlerarası Yetki ve Milletlerarası Yetki Kuralları: Milletlerarası Derdestlik, Bekletici Mesele, Teminat
- 10. Hafta** : Milletlerarası Yetki Kuralları: Deliller, Tebligat Usulü, İhtiyati Tedbir ve İhtiyati Haciz

11. Hafta : Yabancı Mahkeme Kararlarının Tanınması ve Tenfizi: Ön Koşullar, Esas Koşullar, Dava Usulü

12. Hafta : Milletlerarası Tahkim: Tahkimin Tanımı ve Hukuki Rejimi, Tahkim Türleri, Yabancı Hakem Kararlarının Tanınması ve Tenfizi

KAYNAKLAR

Ergin NOMER; Devletler Hususî Hukuku, Beta Yayınevi

Aysel ÇELİKEL, Bahadır ERDEM; Milletlerarası Özel Hukuk, Beta Yayınevi

Gülören TEKİNALP; Milletlerarası Özel Hukuk Bağlama Kuralları, Vedat Kitapçılık

Cemal ŞANLI, Emre ESEN, İnci ATAMAN FİGANMEŞE; Milletlerarası Özel Hukuk, Vedat Kitapçılık